

گردشگری زمین شناسی در قم با نگاهی ویژه به گنبد نمکی قم

روح اله ندری، دانشجوی دکترای تکتونیک، گروه زمین شناسی دانشگاه پیام نور، صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۳۶۹۷ تهران، ایران
Nadir@modares.ac.ir

چکیده :

استان قم با در نظر گرفتن کمتر از ۱ درصد از مساحت کل کشور، عنوان کوچکترین استان ایران را دارد که با توجه به موقعیت زمین شناسی دارای چندین پدیده جاذب زمین شناسی و مستعد گردشگری زمین شناسی می باشد. یکی از این جاذبه ها، گنبد نمکی قم می باشد که در ۲۵ کیلومتری شمال باختر شهر قم به ابعاد ۹ کیلومتر مربع رخنمون دارد. این دیابیریسیم علاوه بر ارزش گردشگری، از جاذبه های علمی نیز برخوردار می باشد. این جاذبه تکتونیکی حالت تقریباً گنبدی داشته و نهشته های اطراف را که مجموعه ای از مارن، شیل و ماسه سنگ سازند قرمز بالایی (URF) به سن میوسن می باشد را قطع نموده و بر سطح زمین به ارتفاع ۱۲۳۵ متر ظاهر گردیده است. در این گنبد نمکی قطعات بزرگ سنگ های آندزیتی و همچنین بقایایی از گچ نیز در بین رسوبات مشاهده شده است. با توجه به در دسترسی آسان به موقعیت این پدیده زیبای تکتونیکی - رسوبی و همچنین ظهور اشکال مختلف شکل گیری و تبلور نمک، مزید بر علت شده است تا آن را به عنوان یکی از پدیده های جالب و دیدنی گردشگری زمین شناسی در استان قم معرفی نمود.

کلید واژه ها: گردشگری زمین شناسی، گنبد نمکی، ایران مرکزی، قم

The Qom Geotourism in sight salt dome

Rouhollah Nadri, Ph.D. student of Tectonic, Department of Geology Payame Noor Universtiy,
PO BOX 19395-3697 Tehran, IRAN
Nadri@modares.ac.ir

Abstract:

The Qom is smallest province in Iran. It has several geology phenomenons for Geotourism. For example salt dome that has been located in 25 Km of NW Qom city and it area is about 9 km². This diaper is single type and it form doming. This tectonosedimentary structure cuts upper red formations with Miocene age and elevated about 1235m on the earth surface. The straight and comfortable access to location of this scientific and attractive tectonosedimentary phenomenon and also crystalline forms of halite mineral are its advantage than to present as a phenomenon of Qom Geotourism.

Keywords: Geotourism, Salt Dome, Central Iran, Qom

مقدمه :

در حدود ۴/۶ میلیارد سال از عمر کره زمین می گذرد. طی این مدت به دلیل عملکرد فرآیندهای درونی و بیرونی، ساختار و سطح کره زمین تغییر یافته و اشکال زمین ریخت شناسی متنوعی شکل گرفته اند. طی دهه های اخیر توجه به جنبه های کاربردی علوم زمین در زمینه گردشگری منجر به پیدایش اصطلاحاتی مانند ژئوتوریسم، ژئوپارک و ژئوسایت شده است. تاریخچه ژئوتوریسم یا گردشگری زمین شناسی در جهان، به کشور انگلستان ارتباط داده می شود. آدام سدویک (Adam Sedwick) یکی از زمین شناسان مشهور انگلستان در حدود ۲۰۰ سال قبل به دلیل علاقه فراوان به زمین شناسی، تورهای بازدید از جاذبه های زمین شناسی را برای مردم آن زمان ترتیب داد. ژئوتوریسم یکی از رشته های گردشگری وابسته به طبیعت است که به معرفی پدیده های زمین شناسی به گردشگران با حفظ هویت مکانی آنها می پردازد و پتانسیل عظیمی برای بسیاری از مناطقی که رونق توریستی ندارند به وجود می آورد. ژئوتوریسم از علوم مختلف زمین شناسی کمک